

Wybrane zagadnienia Międzynarodowego Prawa Humanitarnego – notatka

Konwencje Genewskie z 1949 r.:

- I Konwencja Genewska: „O polepszeniu losu rannych i chorych w armiach czynnych”,
- II Konwencja Genewska: „O polepszeniu losu rannych, chorych i rozbitków sił zbrojnych na morzu”,
- III Konwencja Genewska: „O traktowaniu jeńców wojennych”,
- IV Konwencja genewska z 12 sierpnia 1949 r.
„O ochronie osób cywilnych podczas wojny”, którą uzupełnia:
  - I Protokół Dodatkowy z 1977 r. dotyczący ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych,
  - II Protokół Dodatkowy z 1977 r. dotyczący ofiar niemiędzynarodowych konfliktów zbrojnych.

Zabronione sposoby postępowania wobec ludności cywilnej:

- Zamachy na życie i zdrowie (zabójstwa, tortury, okaleczenia, kary fizyczne, doświadczenia lekarskie lub naukowe),
- Zamachy na wolność osobistą (upokorzenia, gwałty, zmuszanie do czynów nieobyczajowych),
- Zbiorowa odpowiedzialność i w jej następstwie kara zbiorowa,
- Branie zakładników,
- Działalność terrorystyczna,
- Stosowanie odwetu wobec osób cywilnych i ich mienia,
- Grabież mienia,
- Skazywanie na śmierć i egzekucję bez uprzedniego wyroku wydanego przez sąd,
- Przymusowe wysiedlanie z terenów okupowanych,
- Deportacja lub przesiedlanie własnej ludności cywilnej na terytorium okupowane,
- Stosowanie głodówki wobec ludności jako metody prowadzenia wojny,
- Atakowanie i niszczenie dóbr niezbędnych do przeżycia ludności cywilnej (żywności, zbiorników wody pitnej, mieszkań, szpitali, urzędzeń służących opiece nad rannymi i chorymi itp.),
- Wykorzystywanie ludności cywilnej do działań wojennych,
- W przypadku okupacji terytorium przeciwnika zabronione jest wcielanie do własnej armii ludności podbitego terytorium.

Naruszenie postanowień Konwencji Genewskich traktowane jest w prawie międzynarodowym jako Zbrodnie Wojenne. Winni zbrodni powinni być pociągnięci do odpowiedzialności przed Międzynarodowym Trybunałem.

Podstawy prawne ochrony dóbr kultury:

- Konwencja Haska z 1954 r. „O ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego”.

Dobra kultury mogą być objęte:

- **Ochroną ogólną** (dobra kultury objęte ochroną ogólną oznaczone są międzynarodowym znakiem w układzie pojedynczym, znak ten znajduje się również na uniformach personelu chroniącego dobra kultury oraz na ich kartach tożsamości).

- **Ochroną specjalną** (dobra kultury objęte ochroną specjalną oznaczone są międzynarodowym znakiem w układzie potrójnym, znak ten znajduje się również na środkach transportowych przewożących dobra kultury i na schronach mieszczących dobra kultury).

